

عوامل رفع اسم :

فاعلیت :

یکی دیگر از احکام فعل و فاعل این است که اگر فاعل مؤنث حقیقی باشد فعل نیز به صورت مؤنث می آید اما اگر فاعل اسم ظاهر و مؤنث مجازی باشد در این صورت فعل جائز است به صورت مؤنث استعمال شود و می تواند به صورت مذکر استعمال شود و همچنین اگر فاعل جمع مکسر باشد باز هم فعل می تواند مؤنث یا مذکر بیاید و در صورتی که فاعل ضمیر متصلی باشد که مرجع آن مؤنث باشد فعل باید مؤنث بیاید؛ همچنین اگر فاعل ضمیر باشد فعل باید مطابق با آن ضمیر مفرد، تننیه و جمع بیاید.

نائب فاعل :

نائب فاعل اسم مرفوعی است که در جمله ی فعلیه ای ذکر می شود که فاعل آن حذف شده است که غالباً همان مفعول به جمله می باشد و فعل موجود در کلام به آن نسبت داده می شود؛ مانند جمله ی : **ضَرَبَ زَيْدٌ عَمْرًا** که اگر فاعل حذف شود **ضَرَبَ (= زدن)** نسبت داده می شود به **عَمْرٍو (= ضَرِبَ عَمْرٍو)** یعنی **عَمْرٍو زده شد**؛ چنانچه مفعول در کلام نباشد دیگر **متعلقات فعل** نائب فاعل واقع می شوند.

احکامی که در مورد فاعل گفته شد عیناً در مورد نائب فاعل نیز صادق است.

اوزان افعال مجهول :

ثلاثی مجرّد : در ماضی **فَعِلَ** و در مضارع **يُفَعَلُ**.

ثلاثی مزید : در ماضی حرف اوّل آن را **مضموم** و عین الفعل را **مکسور** می نماییم؛ مانند : **أَكْرَمَ** و در مضارع حرف مضارع را **مضموم** و عین الفعل را **مفتوح** و چنان چه ما بین این دو حرف **متحرکی** باشد آن را نیز **مفتوح** می نماییم؛ مانند : **يُكْرَمُ** و **يُسْتَفَعَلُ**.